

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep.
0030 Oslo

Deres ref. 18/1250-

Vår ref. 201800180-2

Dato 18.06.2018

Vår saksbehandler: Pål Molander, 23195110, pal.molander@stami.no

Svar på NOU: Høringsbrev 2018:7 Statistikklovutvalget

Vi viser til høringsbrev fra Finansdepartementet datert 23.03.2018 vedrørende *Ny lov om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå* (NOU 2018:7 Statistikklovutvalget).

Generelle merknader

Statistikklovutvalgets utredning beskriver på en grundig måte dagens statistikkssystem som baseres på statistikkloven fra 1989. Videre beskrives det europeiske statistikksam arbeidet og SSBs rolle som produsent av offisiell statistikk og SSBs plikt til å tilgjengeliggjøre statistikk for eksterne aktører. STAMI mener at utvalgets arbeid er meget viktig og legger et godt grunnlag for økt bruk av nasjonale data til forskning og analyse. Bakgrunnen for forslaget til ny statistikklov er blant annet et nasjonalt ønske om økt bruk av helsedata, og at ny teknologi gjør dette enklere. Dette har vært grundig belyst i tidligere utredninger, blant annet i Helsedatautvalgets rapport fra 2017.

I kapittel 3 redegjøres det for det norske statistikkssystemet og det arbeidet som utføres av Statistikkrådet. I kapittelet er det referert til vedlegg 3.1. hvor det er presentert en oversikt over statistikkområder i Statistikkrådets medlemsinstitusjoner utenom SSB. I denne oversikten mangler statistikken knyttet til arbeidsmiljøområdet som Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet er ansvarlig for. Norsk arbeidsliv er i kontinuerlig endring, yrker forsvinner, nye jobber skapes og endringer i yrkesbefolkningens sammensetning påvirker både arbeidsinnhold og arbeidsmiljø. Myndigheter, partene og andre aktører i arbeidslivet har derfor behov for tilgang til kvalitetssikrede data som gir oversikt over faktorer som påvirker arbeidsmiljøforholdene i ulike yrker og næringer, og arbeidsmiljøfaktorenes betydning for helse, slik at faktabaserte forebyggende tiltak kan iverksettes på en effektiv og treffsikker måte. STAMI ser behov for at posisjonen til statistikk på arbeidsmiljøområdet styrkes både gjennom representasjon fra arbeidsmiljøfeltet i SSBs råd som foreslås opprettet (hovedpunkt 3), samt at området inkluderes i det nasjonale programmet for offisiell statistikk (hovedpunkt 1).

Nedenfor har vi oppsummert våre viktigste merknader:

Pkt. 1) Utvalget foreslår at det bør innføres et nasjonalt program for offisiell statistikk

STAMI støtter forslaget om å etablere et nasjonalt statistikkprogram som ivaretar både offentlige myndigheters behov for statistikk og behov for data til bruk i forskning og analyse. Det forutsettes at arbeidsmiljøområdet inkluderes i det nasjonale programmet for offisiell statistikk.

Pkt. 2) Utvalget foreslår at datamaterialet Statistisk sentralbyrå samler inn og bearbeider for statistikkformål, i større grad bør gjøres tilgjengelig for analyseformål utenfor byrået

Helsedatautvalget identifiserte noen viktige opplysninger som helseforvaltningen trenger tilgang til for helsestatistikk, helseanalyser, kvalitetsindikatorer/kvalitetsforbedringer og styring/planlegging, bl.a. landbakgrunn og innvandringskategori, utdanningsnivå, arbeidstilknytning, trygdestatus og inntektsnivå. Utvalget påpekte videre at det ikke bør være forskjell på utlevering av data til forskning vs. andre formål som helseanalyse.

Arbeidsmiljøsektoren har behov for å kunne nyttiggjøre seg data fra mange ulike datakilder, blant annet data fra helseregistre slik som Norsk pasientregister. Tilgang til opplysninger på individnivå om eksponeringsforhold, bl.a. om yrke og næring, er av avgjørende betydning for forskning på sammenhenger mellom risikofaktorer i arbeidsmiljøet og helseutfall, sykefravær og bruk av trygdeytelser, og er dermed viktig for samfunnets innretning av helse-, og arbeids- og velferdsforvaltningen. STAMI ser det derfor som formålstjenlig at det legges til rette for økt bruk av dataene som SSB har samlet inn for analyseformål utenfor SSB, og da ikke bare til bruk i forskning, men også for eksempel til overvåkings-formål.

Pkt. 3) Utvalget foreslår at Statistisk sentralbyrå og de andre statistikkprodusentene må sikres den nødvendige faglige uavhengighet.

STAMI har ingen kommentarer til dette.

Pkt. 4) Utvalget foreslår at dagens styre i Statistisk sentralbyrå erstattes med et råd.

STAMI har ingen kommentarer til at styret erstattes av et råd, men STAMI ser det som naturlig at forvaltningsorganene på arbeidsmiljøfeltet er representert i rådet for SSB.

Pkt. 5) Utvalget foreslår å videreføre forskning og analyse som understøtter statistikkproduksjonen og retter seg mot sentralforvaltningen og regjeringen, Stortinget, partene i arbeidslivet og allmennheten.

Noen sektorer har egne fagmiljøer som samarbeider med myndigheter og partene om utvikling og produksjon av tilstandsbeskrivelser og beslutningsunderlag knyttet til eget statistikkområde.

Et viktig grunnlag for tolkning og formidling av statistikk er god faglig oversikt over utfordringer knyttet til rapporteringen og metoder. STAMI mener at SSB bør utføre forskning og analyse på de områdene som byrået har særlige forutsetninger for å utføre. På statistikkområder hvor det i dagens system er andre aktører som besitter fagkompetansen, anbefaler STAMI at analyse og fortolkning av data videreføres av disse. Det sees også som naturlig at SSBs forskningsmiljø behandles på lik linje med andre forskningsmiljøer i forhold som har med omhandler utlevering av data til fortolkning og forskning.

Med vennlig hilsen,
Statens arbeidsmiljøinstitutt

Pål Molander
Direktør

